

חידות לפרשת בחוקותי

הרב זאב וייטמן

ה. אחת מברכות הפרשה,
נוסחה לאחר שנים בלשון בקשה.
תחינה זו לברכת המזון הוצמדה,
מופנית היא לאבינו הרחמן בתום כל סעודה.
על גאולת שדה מדובר בסדרה,
ושני סיפורים עליה במקרא.
אחד שמענו (בשנת תשמ"ה) בשבת האחרונה,
לשני - למחרת השבת הבאה - כולנו נאזינה.

ו. ועוד סיפור גאולת נחלות מופלא,
היום לפני ח"י שנה נתרחש ונגלה.
שלב חשוב בתהליך הגאולה,
של ארץ ישראל והאומה כולה.

ז. בואו חשבון:
באיזה מימי הולדתך,
פי ארבע מוכפל ערכך?
ומתי פוחת ערכך בבת אחת,
בשבעים אחוזים (!) ביום אחד?

ח. נוסח אחת הברכות שבתפילת העמידה,
מקורו אצלנו בהפטרת הסדרה - גלוי ונודע.
ועוד מקור בהפטרה לשם מוסד,
לפני למעלה ממאה שנה בארצנו נוסד.

א. למלחמת העצמאות מספר שמות,
מקור אחד מהם - בפרשתנו זאת.
(מילה זו המופיעה בסדרה,
שוב איננה נזכרת בכל המקרא).

ב. ארץ ישראל שומרת אמונים לבניה,
ורק להם - מניבה את פירותיה.
לכן בכל ימי גלותנו,
שום עם לא ירש ובנה מדינה בארצנו.
כך הפכה והיתה לברכה,
קללת שממה וארץ מלחה.
היכן נרמזת בפרשתנו זאת ההבטחה,
על פי חכמינו זכרונם לברכה?

ג. בפרשתנו הקודמת נצטווינו על השמיטה.
בפרשתנו - תוצאת אי-שמירתה.
אם בסיום התנ"ך תעיין ותחפש,
תווכח שעונש זה התגשם ובפועל התרחש.

ד. התורה מציבה בפנינו שתי ברירות:
בידינו לבחור בין שתי שבירות.
שבירת מטה או שבירת מוט -
איזו עדיפה, משתיים אלו הדומות?
(גם ברכה וגם קללה,
כל אחת לשבירה אחרת נמשלה).

חלק חלק ונתחלק!

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

תשובות

- א. מלחמת הקוממיות, 'ואשבור מוטות עולכם ואולך אתכם קוממיות' (כ"ו, י"ג).
- ב. 'זהשימותי אני את הארץ ושממו עליה אויביכם' (שם, ל"ב).
"ושממו עליה אויביכם" היא בשורה טובה מבשרת בכל הגליות שאין ארצנו מקבלת את אויבינו. וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב (-בכל העולם) ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר הייתה נושבת מעולם (-שהייתה מיושבת בעבר) והיא חרבה כמוה, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל ידם' (רמב"ן שם, ט"ז).
- ג. 'אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה...' (שם, ל"ד-ל"ה), 'עד רצתה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה שבתה למלאות שבעים שנה' (דברי הימים ב' ל"ו, כ"א).
- ד. בברכה- 'ואשבור מוטות עולכם ואולך אתם קוממיות' (כ"ו, י"ג), ובקללה- 'בשברי לכם מטה לחם' (כ"ו, כ"ו).
- ה. 'הרחמן הוא ישבור עולנו מעל צווארנו, והוא יוליכנו קוממיות לארצנו'.
- ו. גאולת ירמיהו את השדה בענתות (ירמיהו ל"ב, הפטרת פרשת בהר), גאולת בועז את שדות אלימלך, מחלון וכליון (מגילת רות הנקראת בשבועות), מלחמת ששת הימים וגאולת סיני, יהודה, שומרון והגולן בשנת תשכ"ז.
- ז. עד גיל חמש ערכו של הילד חמישה שקלים, ומגיל חמש ומעלה עשרים שקלים. מגיל עשרים עד שישים ערך הגבר חמישים שקלים, ומגיל שישים חמישה עשר שקלים.
- ח. ברכת רפאנו- 'רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה' (ירמיהו י"ז, י"ד).
- בית הספר החקלאי 'מקוה ישראל'.